

HORISONT 2020 EUROOPA ROHELEPPE TAOTLUSVOOR EESTI TAOTLEJATE EDU – KOJU TOODI ÜLE 12 MILJONI EURO

Pisut enam kui aasta tagasi, 2020. aasta sügisel kuulutas Euroopa Komisjon välja **Euroopa roheleppe taotlusvooru (European Green Deal Call) eelarvega 1 miljard eurot**. Taotlusvooru eesmärk oli innustada teaduse ja innovatsiooni kogukondasid tegelema kliimamuutuste ja keskkonnakriisi teemadega ning leida konkreetseid lahendusi liikumaks kliimaneutraalse, vastupidava ja jätkusuutliku ühiskonna poole. Taotlusvoor toimus Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi Horisont 2020 (2014-2020) raames. Nüüdseks on väga konkurentsitiheda vooru tulemused teada – Eesti taotlejatel läks väga hästi!

Roheleppe taotlusvoor toetas praktikas rakendatavate ideede arendamist, näiteks pilootprojektide ja innovaatiliste toodete kujul. Selleks koondati taotlusvoorus jõud **20 teema ümber**, mis jagunesid **10 valdkonna¹ vahel**. Esimesed kaheksa valdkonda peegeldasid Roheleppe peamisi suundi (näiteks loodusliku mitmekesisuse säilitamine, puhas energia, ringmajandus, hoonete energiatõhusus, kestlik põllumajandus) ja kaks viimast valdkonda olid mõeldud muudatuste pikaajaliseks kinnistamiseks.

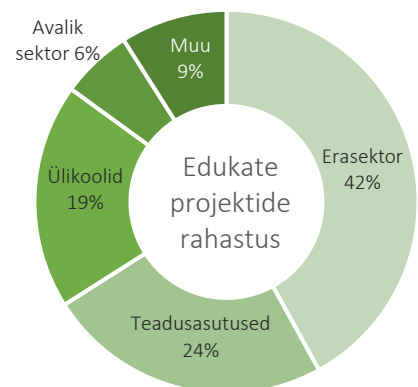
ÜLITIHE KONKURENTS JA ERASEKTORI EDU

Taotlusvoor oli avatud viis kuud (2020. a septembrist 2021. a jaanuarini). Kokku esitati **1550 taotlust** osalejatega enam kui 140 riigist. Esitatud taotlustest 799 ehk 54% täitsid nõutud kvaliteedinõuded. Nende projektide rahastamiseks oleks kulunud suurusjärgus 8,8 miljardit eurot.

Rahastuse said pingereas esimesed **73 projekti**, mis hõlmasid 1800 osalejat. Hindamislävendi ületanud projektide edukuse määr oli keskmiselt 9%.

Kokku said edukad projektid taotlusvoorus rahastust **1,02 miljardit eurot**. Keskmiselt sai üks projekt rahastust 13,9 miljonit ja üks projektis osaleja 507 000 eurot.

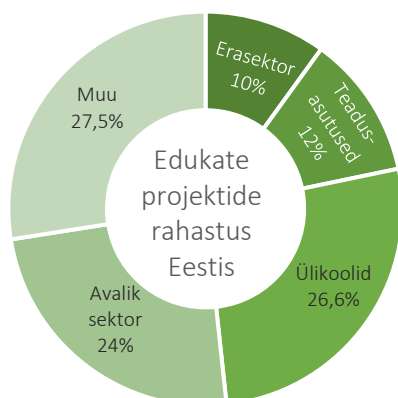
Roheleppe taotlusvoorus olid väga aktiivsed **erasektori** esindajad, kes moodustasid üle 40% kõigist taotlejatest. Samuti moodustas erasektor suurima osa rahastuse saajatest, kusjuures umbes pooled neist olid väikese ja keskmise suurusega ettevõtted.



Joonis 1: Rahastuse saanud taotlejate jaotus

EESTIL LÄKS VÄGA HÄSTI – PARTNERITENA OSALETAKSE 8 PROJEKTIS

Edukates projektides osalesid taotlejad **75 riigist**. 90% taotlejatest olid Euroopa Liidu (EL) riikidest. Edukate projektide taotlejate nimekirjas näeb kõige rohkem Hispaania (229 korda) ja Itaalia (177) osalejaid. Need riigid olid ka kõige aktiivsemad taotluste esitajad. Uute ELi liikmesriikide (nn. EL13) seas paistsid positiivselt silma Poola (35), Rumeenia (29) ja **Eesti (20)**.



Joonis 2: Rahastuse saanud taotlejate jaotus Eestis

Eesti osalusega taotlusi oli kokku 136. Eesti osalejaid näeb nende projektide taotlejate nimekirjas 214 korda, millest viis korda oldi koordineerija ja 209 korda partneri rollis.

Rahastuse sai **8 projekti**, milles osales **17 Eesti taotlejat**. Nende rahastus oli kokku **12,48 miljonit eurot**. Kui üldiselt olid Roheleppe taotlusvoorus edukaimad osalejad ettevõtted, siis Eesti puhul paistis silma omavalitsuste, ülikoolide ja kodanikuühenduste suur edu.

Rahastuse mahu mõttes olid Eesti jaoks edukaimad valdkonnad nr 4 „Energy and resource efficient buildings“ (41% rahastusest) ja nr 7 „Biodiversity and ecosystem services“ (40% rahastusest).

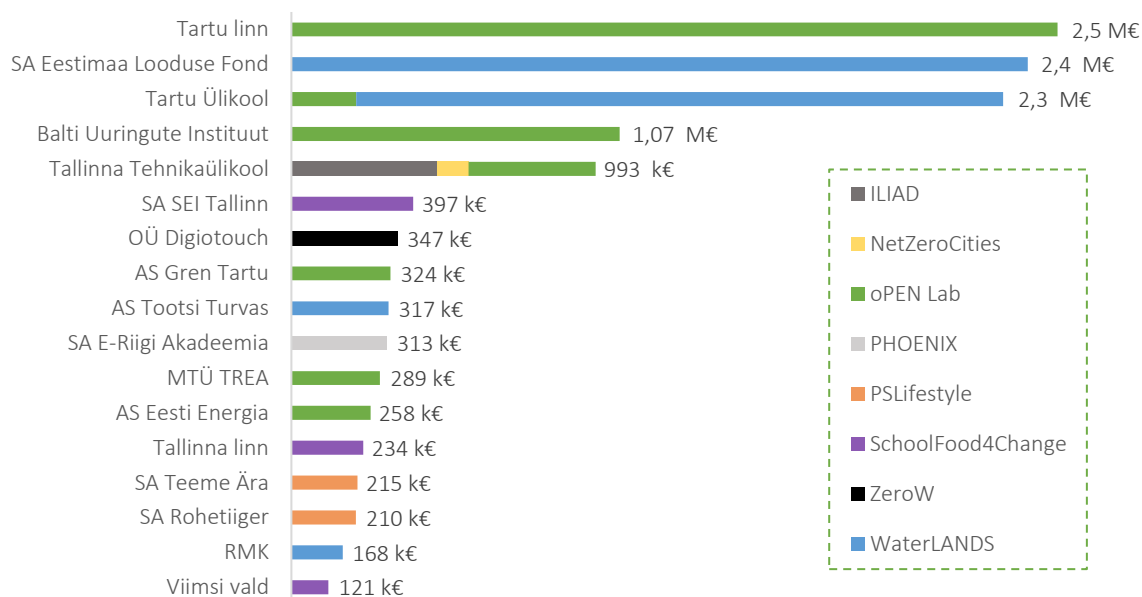
¹ Horisont 2020 Euroopa Roheleppe taotlusvooru 10 valdkonda:

- | | |
|---|--|
| 1. Increasing Climate Ambition: Cross sectoral challenges | 6. Farm to Fork |
| 2. Clean, affordable and secure energy | 7. Biodiversity and ecosystem services |
| 3. Industry for a clean and circular economy | 8. Zero-pollution, toxic free environment |
| 4. Energy and resource efficient buildings | 9. Strengthening our knowledge in support of the European Green Deal |
| 5. Sustainable and smart mobility | 10. Empowering citizens for the transition towards a climate-neutral, sustainable Europe |

EESTI PANUS ROHEPÖÖRDESSE – NII LINNAS, MÄRGALADEL KUI KA TOIDULAUAL

Edukad Eesti partnerite osalusega projektid olid:

- **ILIAD** – Tallinna Tehnikaülikool
- **NetZeroCities** – Tallinna Tehnikaülikool
- **oPEN Lab** – Tartu linn, Tartu Ülikool, Balti Uuringute Instituut, Tallinna Tehnikaülikool, AS Gren Tartu, MTÜ TREA², AS Eesti Energia
- **PHOENIX** – SA E-Riigi Akadeemia
- **PSLifestyle** – SA Teeme Ära, SA Rohetiiger
- **SchoolFood4Change** – SA SEI Tallinn³, Tallinna linn, Viimsi vald
- **ZeroW** – OÜ Digiotouch
- **WaterLANDS** – SA Eestimaa Looduse Fond, Tartu Ülikool, AS Tootsi Turvas, RMK⁴



Joonis 3: Eesti partnerite saadud rahastus Horisont 2020 Euroopa rohelepe taotlusvoorus

Rohepöörde eeldusteks olevate muutustega tegelevad näiteks NetZeroCities, PHOENIX ja WaterLANDS.

NetZeroCities („Accelerating cities’ transition to net zero emissions by 2030“) aitab 30 linnal pürgida kliimaneutraalsuse poole, pakkudes igale neist sobivat programmi ja partnerite tuge. PHOENIX („The rise of citizens voices for a Greener Europe“) uurib, kuidas suurendada osalusprotsesside potentsiaali rohelepe rakendamisel ja poliitikakujundamises. WaterLANDS („Water-based solutions for carbon storage, people and wilderness“) soovib taastada märgalasid suuremas mahus kui kunagi varem, pakkudes nõu asjaosalistele ja aidates otsida parimaid lahendusi.

Innovatiivselt üritavad lahendusi rakendada ja üheks tervikuks siduda ILIAD ja oPEN Lab.

ILIAD („Integrated Digital Framework For Comprehensive Maritime Data And Information Services“) soovib kasutada suuri andmekogusid, et luua ookeani digitaalne kaksik. oPEN Lab („Open innovation living labs for Positive Energy Neighbourhoods“) katsetab linnades kohalike energiavõrgustike ja erinevate turulähedaste lahenduste ühendamist, et saavutada plussenergia elamurajoone juba olemasolevates linnaosades.

Inimeste toidulaua ja keskkonnateadlikkuse võtavad ette PSLifestyle, SchoolFood4Change ja ZeroW.

PSLifestyle („Co-Creating Positive and Sustainable Lifestyle Tool with for European Citizens“) töötab välja lahenduse, mis toetab kestlikumaid käitumisvalikuid igapäevaelu keskkonnamõtjude jälgimise ja analüüsimise kaudu. SchoolFood4Change („Shifting school meals and schools into a new paradigm by addressing public health and territorial, social and environmental resilience“) võtab ette kestliku ja tervisliku koolitoidu korraldamise 3000 koolis 12 riigis. ZeroW („Systemic Innovations Towards a Zero Food Waste Supply Chain“) seab sihiks süsteemselt toiduraiskamise vähendamise.

² MTÜ TREA – MTÜ Tartu Regiooni Energiaagentuur, ³ SA SEI Tallinn – SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna keskus,

⁴ RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus